

Särgivärk

Sinisel särgil on keskaegse geomeetrilise mustriga tikand.

Käsitööõpetaja Maaja Kalle näitusel “Särgivärk” näeb esivanemate loodud uues kuues. Tallinnast kolis näitus Põlvasse, kus see on avatud 25. ja 26. aprillil Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu 13. käsitööpäevade raames.

Särk ehk hame on eestlaste vanimaid rõivaesemeid. Seda on kantud nii alus- kui ka pealrõivana. Vanasti oli särk tihti peale laste ainus rõivaese, esimesi pükse andis poistel oodata.

Särgid õmmeldi enamasti linasest riidest, töösärgid jämedamast takusest. Pidulike tarvis pleegitati kangas helevalegeks. Parema särgiga mindi külla, laadale ja kirikusse. Eriti uhke tehti aga pulmadeks. Selle jaoks õmmeldud särgis saadeti tihtilugu viimsele teekonnale ka lahkunu.

Puhast valget särki kandis peremees esimesel külvi- ja rukkilõikuse päeval. See rõhutas nende tööde tähtsust. Särgi lõiked, tikandid ja kaunistused olid paikkonniti erinevad.

SININE, MUST JA VALGE

“Alati tehakse kõik naistele, aga mehedki kannaksid hea meelega rahvuslikus stiilis rõivaid,” räägib Maaja Kalle. Meie riigi 90. sünnipäe-

Sõle kujuga kaunistus särgil on kangatrükitehnikas.

va silmas pidades õmbles ta näituseks kolm meestesärki – sinise, musta ja valge.

Lõikelt sarnanevad need Halliste mehe särgiga. Kõigil on püstkrae ja ees kinis, nõõbid on niidist. Avarust annab volt, mis on nii särgi ees kui ka taga. Kaunis-

tus on särkidel aga erinev. Sinisel on keskaegse geomeetrilise mustriga tikand. Mustal peen pilutikand, mis pärineb Jämaja mehe särgilt. Sellele kehakattele on tikitud initsiaalid AK, selle õmbles Maaja oma mehele. Valge püvisilmitikandiga ehitud

särk on tehtud vastabiellunud endise kolleegi abikaasale. Nõnda saab sellest suvel, kui sündmust pidulikult tähistatakse, pulmasärk. Nagu kõigi Maaja Kalle tööde puhul, hakkab siingi silma puhas ja peen näputöö. Niisuguses särgis võib minna mis tahes pidulikule üritusele. Asjakohane on selline ka siis, kui naine tahab selga panna rahvarõivaid, aga mehel neid ei ole.

NEIDUDE SILMAD SÄRAMA

Praegu on moes lühike pihaposa. See ajendaski Maajat tegema särke, mille kaunistatud osa sarnaneb liistiku ehk abuga. Vestitaolised lühikesed varrukatted pihakatted kuuluvad Saaremaa rahvarõivaste juurde. Nendest arendas Maaja Kalle välja tuunikalaadsed särgid, mis passivad hästi kanda teksapükstega. Tallinna näitusel panid just need kehakatted neidude silmad särama.

Jämaja rahvarõiva ainetel loodud valge puuvillase särgi tarbeks sobisid suurepäraselt